

Instruktion och vägledning pneumoni – SÄBO och korttid

Aktiviteten är en workshop där ett antal påståenden presenteras. Påståendet följs av svarsalternativen Ja/Nej eller beror på. Aktiviteten leds lämpligen av enhetens hygienombud eller chef. Detta är en aktivitet där alla medarbetare bör vara delaktiga.

Gör så här:

- Dela ut varsitt workshop-blad till alla medarbetare som deltar.
- Alla medarbetare svarar var för sig.
- Medarbetarna delas därefter in i mindre grupper och presenterar för varandra vad de svarat.
- För diskussion i helgrupp kring varje påstående. Diskutera olika arbetssätt och vilka konsekvenser dessa har för vårdtagare och medarbetare.
- Ledaren läser vägledningen till varje påstående som står nedan.

Vägledning till påståenden

Diskussionsvägledningen nedan är inte helomfattande, utan en kort sammanfattning av ett urval av rekommendationer från en kommande nationell vägledning för att förebygga vårdrelaterad pneumoni (lunginflammation).

1. Pneumoni kan orsakas av aspiration (när mat/vätska hamnar i luftstrupen) av mikroorganismer från mun/näsa/svalg. Aspiration kan vara tyst (ingen hosta, harkling osv) och är vanligt efter t.ex. stroke. För att minska risken för aspiration rekommenderas sväljscreening på vårdtagare vid misstanke om sväljsvårigheter. Viktigt med optimerad sittställning vid måltid.
2. Sond ökar risken för aspiration och pneumoni pga. minskad salivproduktion och ökad tillväxt av mikroorganismer i munhålan, fel sondläge och sur uppstötning orsakat av ökat tryck i magsäcken. För att förebygga aspiration rekommenderas bl.a. att munvård optimeras, sondläge kontrolleras/huvudändan höjs innan måltid.
3. God munhälsa/munvård är viktigt för att minska mängden bakterier i munnen och därmed minska risken för pneumoni. Noggrann tandborstning minst 2 ggr/dygn av vårdtagaren själv eller med hjälp/stöttning av personal, skriftlig rutin och dokumentation av munvård, information till patient om vikten av god munhälsa, riskbedömning/screening av munhälsa t.ex. ROAG, tandhygienistkontakt vid behov.
4. Minimering av tid med sängläge och tidig mobilisering kan minska risken för pneumoni. Optimal smärtlindring är viktigt för mobilisering av vårdtagaren.

5. För att förebygga nedsatt andningsfunktion rekommenderas andningsgymnastik för vårdtagare med dålig syresättning, risk för hypoventilation, slemproblematik och/eller nyopererade patienter (thorax/buk och ortopedisk kirurgi hos äldre).
6. Undernäring är förknippat med längre sjukhusvård och försämrad prognos för flera tillstånd. För att undvika undernäring rekommenderas riskbedömning för undernäring (upprepas vid lång vårdtid), optimerad kost och dietistkontakt vid behov. För fler åtgärder, se vårdhandboken – nutrition.
7. För att förebygga spridning av luftvägsinfektioner rekommenderas att verksamheten organiseras så att vårdtagare skyddas mot luftvägsinfektioner (till exempel följer vårdhygieniska riktlinjer), att vårdtagare får influensaprofylax vid exponering samt att personal vaccinerats mot influensa.

Referens

Taget från ett kommande nationellt kunskapsunderlag om vårdrelaterad pneumoni.